

ŠIBALSTVÁ, HUNCÚTSTVA A PRÍBEHY

ŠTIAVNICKÉHO NÁCKA

Jozef Osvald a kolektív

Banskoštiavnicko-hodrušský banický spolok

Jozef Osvald a kolektív

***Šibalstvá, huncútstva a príbehy
štiavnického Nácka***

Druhé vydanie

**Banská Štiavnica
2015**

© Jozef Osvald a kolektív

© Autorský kolektív: Jozef Osvald – vedúci autorského kolektívu

† Ján Žabenský

† Jozef Vášáry

† Ondrej Šteffek

Ing. Richard Kaňa

Ing. Milan Durbák

Karol Piš

Mgr. Pavol Balžanka

Mgr. Nadežda Babiaková

Zostavovateľ: Ing. Milan Durbák, RNDr. Karol Weis, PhD.

© Ilustrácie: Igor Lackovič

© Autori fotografií: Ing. Lubomír Lužina, RNDr. Karol Weis, PhD.

Lektoroval: doc. Ing. Ivan Herčko, CSc.

© Vydal: Banskostíavnicko-hodrušský banícky spolok Banská Štiavnica
Kammerhofská 20, 969 00 Banská Štiavnica

© Grafická úprava: RNDr. Karol Weis, PhD.

Vydanie: druhé, 2015

Rozsah: 165 strán

Publikácia neprešla jazykovou korektúrou

© Tlač: Róbert Jurových – NIKARA

ISBN 978-80-970851-6-2

EAN 9788097085162

Obsah

Predslov k 2. vydaniu (Milan Durbák)	5
Úvod (Milan Durbák)	7
Môj život s Náckom (Jozef Osvald)	9
Šibalstvá a huncútstva Nácka (zozbieral Jozef Osvald)	15
Náckove príbehy	131
Náckova asentírka (neznámy autor – archív Jozef Osvald) ...	132
O nešťastí, ktoré sa stalo na Francšachte (Ondrej Šteffek) .	133
Každý dostane ako si zaslúžil (Ondrej Šteffek)	133
Spomienky na život vo Vyhniciach (Ján Žabenský)	134
Z archívu Ing. Kaňa (Emil Weiss)	136
Z pozostalosti Jozefa Vášáryho (Jozef Vášáry)	138
List, adresovaný Jozefovi Vášárymu (Karol Piš)	139
Pojednávania o Náckovi	141
Nácko, jeho život, dielo a odkaz budúcim generáciám (Richard Kaňa)	141
Lénka - Náckova oddaná celoživotná partnerka (Richard Kaňa)	144
Náckova pracovná anamnéza (Richard Kaňa)	148
Nácko a jeho tovariši (Richard Kaňa)	149
Nácko a jeho vydarenie dyetke (Richard Kaňa)	151
Nácko a jeho celoživotný neduh – alkohol (Richard Kaňa) .	153
Nácko, Štiavnická Anča a súčasné snahy o jej záchranu (Richard Kaňa)	155
Nácko a významné návštevy Banskej Štiavnice a Hodruše (Richard Kaňa)	156
Otvorený list občanom a priaznivcom Banskej Štiavnice (cestou primátora Mesta Banská Štiavnica) (archív banického spolku)	158
Slovník vybraných výrazov	159
Slovo na záver (Pavol Balžanka)	162
Slovo na záver 2. Vydania (Nadežda Babiaková)	163
Doteraz vydané publikácie s problematikou Nácka	164

IGOR LACKOVIČ

kresliar, maliar, ilustrátor
a karikaturista

Vynikajúci kresliar, maliar a ilustrátor sa narodil 18. 11. 1944 v Prievidzi. V rokoch 1960 – 64 študoval na Strednej priemyselnej škole banickej v Banskej Štiavnici. Po maturite nastúpil do zamestnania v organizácii Banské stavby, Prievidza, neskôr pracoval ako banský technik na Bani Cígeľ v Prievidzi, dnes je dôchodcom.

Je síce neprofesionálnym výtvarníkom, individuálne však študoval u významných maliarov, akými boli v Banskej Štiavnici pôsobiaci Jaroslav Augusta a Jozef Kollár. Známy slovenský inštitný maliar Jozef Lackovič bol jeho strýkom.

Okrem obrazov a kresieb ilustroval dve vydania publikácie „Náckove špásky“, ďalej aj publikácie „Štiavnické divy“, „Banické piesne“ a „Pivný zákon“. Navrhol aj podobu štiavnického Nácka, podľa ktorej sa mala vytvoriť jeho socha v Banskej Štiavnici. Niekoľko rokov boli podľa jeho návrhu propagované „Salamandrové dni“ v Banskej Štiavnici farebným plagátom.

Od roku 2002 do roku 2008 mal samostatné autorské výstavy vo viacerých mestách – Ríjeka, Prievidza, Handlová a Banská Štiavnica. V roku 2005 mu Mesto Banská Štiavnica udelilo cenu „Za záchranu kultúrneho dedičstva“.

JOZEF OSVALD

zberateľ štiavnických vtipov, ľudový
rozprávač, zberateľ banských svietidiel
a cestovateľ

Významná osobnosť Mesta Banská Štiavnica v oblasti baníctva a udržiavania banických zvykov a tradícií. Narodil sa v Banskej Štiavnici 11. 7. 1936. V rokoch 1951 – 1955 študoval na Strednej priemyselnej škole banickej v Banskej Štiavnici. Po maturite nastúpil ako banský technik v organizácii Rudné bane, n. p., Banská Bystrica. Pracoval na závodoch Banská Štiavnica a Hodruša-Hámre až do odchodu na dôchodok v r. 1990.

Dlhoročne sa venuje zberateľskej činnosti a vlastní najväčšiu súkromnú zbierku banských svietidiel na Slovensku. Je spoluautorom publikácií „Banické piesne“ v r. 1985, „Banické piesne 2003“, „Náckove špásky a huncútstva“ v r. 1997, „Šibalstvá, huncútstva a príbehy štiavnického Nácka“ v r. 2009 a je autorom publikácie „Náckoviny“, ktorá vyšla v roku 2003. V štiavnických novinách uverejnil 29 humoristických príbehov o legendárnom štiavnickom Náckovi a spolu 35 cestopisných reportáží zo svojich potuliek po svete.

V roku 2000 mu bola udelená výročná cena Mesta Banská Štiavnica, v rokoch 2001 a 2003 získal cenu primátora Banskej Štiavnice „Za rozvoj kultúry“, v roku 2007 mu minister hospodárstva SR udelil vyznamenanie „Za zachovanie tradícií“, v roku 2009 mu Hornický historický spolok v Stríbre udelil medailu Františka Jareše „Za zásluhy“ a v r. 2011 mu bolo udelené vyznamenanie banického spolku „Za zásluhy“.

ISBN 978-80-970851-6-2

9 788097 085162